

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ



سیاست جنای ایران در دهه ۵۰ با

جرائم محید، بیرون

با نگاهی به حقوق انگلستان

نویسنده:

آرمین عزیز

سرشناسه: عزیزی، آرمین، ۱۳۶۲ -
عنوان: سیاست جنایی ایران در رابطه با جرایم محیط زیست با نگاهی به حقوق انگلستان/ نویسنده آرمین عزیزی
مشخصات نشر: تهران: اندیشگان: کانون همیاری نور آفرینش، ۱۳۹۵.

مشخصات ظاهری: [۱۶۵]ص.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۳۰۰-۵۲-۶

وضعیت فهرست نویسی: فیپا

موضوع: جرایم زیست محیطی - - ایران

موضوع: Offenses against the environment - - Iran

موضوع: جرایم زیست محیطی - - انگلستان

موضوع: Offenses against the environment - - Great Britain

موضوع: جرایم زیست محیطی

موضوع: Offenses against the environment

موضوع: حقوق تطبیقی

موضوع: Comparative law

رده بندی کنگره: ۹۴۱.۹۵ HV۶۴۰.۵

رده بندی دیویی: ۳۴

شماره کتابشناسی ملی: ۴۲۱۰۹۲۷



انتشارات اندیشگان با حمایت کانون همیاری نور آفرینش



سیاست جنایی ایران در رابطه با جرایم محیط زیست با نگاهی به حقوق انگلستان

آرمین عزیزی

ناظر فنی

حسن محمد حسین راد

صفحه آرا

سوری درزی

نوبت چاپ: بهار ۹۵

شمارگان: ۱۰۰۰ جلد

قیمت: ۱۴۰۰۰۰ ریال



کلیه حقوق چاپ و نشر مخصوص و محفوظ ناشر است.

آدرس: تهران - میدان انقلاب اسلامی - خیابان کارگر شمالی بالاتر از نصرت - پلاک ۱۱۵۰

تلفن: ۶۶۵۶۹۸۹۱ و ۶۶۹۳۱۶۶۹ دورنگار: ۸۹۷۸۴۵۵۸

وبسایت: www.hamyari.co

گروه حقوق جزا و جرم شناسی واحد شهر قدس، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

فهرست مطالب

مقدمه

فصل اول: گستره‌ی محیط‌زیست و ضرورت آن

مفهوم شناسی و گونه شناسی

تمایز اکوسیستم از اصطلاحات مشابه

طبیعت

کره زمین

اکولوژی

فصل دوم: شناسایی آلودگی و تخریب محیط‌زیست

انواع محیط‌زیست

محیط‌زیست طبیعی

محیط‌زیست اجتماعی (انسانی)

محیط‌زیست مصنوعی

انواع تهدیدها و خطرات ناظر بر محیط‌زیست

آلودگی هوا و فضا

آلودگی هوا

Error! Bookmark not defined. آلودگی فضا

آلودگی آب و خاک

آلودگی آب

آلودگی خاک

نابودی درختان، گیاهان و حیوانات

نابودی درختان و گیاهان

نابودی حیوانات

فصل سوم: سیاست جنایی افتراقی در حمایت از محیط زیست

۳۸	 ضرورت اتخاذ سیاست جنایی افتراقی در حمایت از محیط زیست
۴۰	 ضرورت جرم انگاری با تعیین ضمانت اجراهای کیفری
۴۰	 مفهوم، اصول حاکم بر جرم انگاری در حوزه محیط زیست
۴۵	 اصل پدرسالاری
۴۷	 اصل مصلحت عمومی
۴۸	 اصل اخلاق گرایی قانونی
۴۹	 لزوم تدوین سیاست جنایی افتراقی
۵۰	 فاقد بزه دیده بودن جرائم زیست محیطی
۵۶	 امکان وقوع سازمان یافته جرائم زیست محیطی

فصل چهارم: اتخاذ برنامه های پیشگیرانه از جرائم زیست محیطی

۶۲	 ضرورت اتخاذ برنامه پیشگیرانه
۶۲	 برنامه های ملی پیشگیری از جرائم زیست محیطی
۶۴	 برنامه های نهاد های بین المللی برای پیشگیری از جرائم زیست محیطی

فصل پنجم: حمایت از محیط زیست در نظام های کیفری ایران و انگلستان

۷۰	 حمایت کیفری در پرتو جرم انگاری
۷۱	 جرائم علیه محیط زیست در نظام عدالت کیفری ایران
۷۱	 در احصاء جرائم زیست محیطی در نظام حقوقی ایران
۷۲	 جایگاه جرائم زیست محیطی در قانون مجازات اسلامی و عناصر سه گانه آن
۷۲	 جایگاه جرائم زیست محیطی
۷۴	 عناصر سه گانه جرائم زیست محیطی
۷۴	 عنصر قانونی
۷۶	 عنصر مادی
۸۱	 عنصر مغنوی
۸۲	 طبقه بندی جرائم زیست محیطی
۸۲	 جرائم ارتكابی نسبت به جانداران محیط زیست
۸۳	 جرائم ارتكابی نسبت به جنگل ها، مراتع و فضای سبز
۸۴	 جرائم ارتكابی نسبت به جانوران
۸۶	 جرائم ارتكابی نسبت به عناصر غیر جاندار محیط زیست
۸۶	 جرائم ارتكابی نسبت به عناصر غیر جاندار محیط زیست

۱	آلودگی هوا
۱	آلودگی آب
۱	آلودگی صوتی
۱	آلودگی و تخریب خاک و آلودگی ناشی از زباله
۱	جرائم مربوط به آلودگی شیمیایی و هسته‌ای
۱	مجازات های جرائم زیست محیطی
۱	اعدام و تبعید
۱	حبس و جزای نقدی
۱	مصادره و ضبط اموال
۱	تعطیل کردن موسسه
۱	تشدید مجازات
۱	مجازات شروع
۱	جرائم علیه محیط زیست در نظام عدالت کیفری انگلستان
۲	جرائم علیه اجزای طبیعی محیط زیست
۲	آلودگی خاک
۲	آلودگی هوا
۴	آلودگی آب
۵	استخراج و آبیگری از منابع آبی
۵	آلودگی منابع آبی کنترل شده
۶	تصاحب مواد ته نشین شده در آب های شیرین
۸	قانون نحوه تخلیه مواد آلاینده کشتی ها
۹	جرائم مرتبط با مواد سمی و آفت کش ها
۹	بارگیری مواد سمی و خطرناک در کشتی ها
۱۰	جرائم علیه اجزاء جاندار محیط زیست
۱۰	جرائم علیه پرندگان وحشی
۱۰	کشتن، زخمی کردن و تصاحب کردن پرندگان وحشی
۱۱	ممنوعیت شکار پرندگان وحشی به شیوه هایی مشخص
۱۱	در قفس کردن پرندگان وحشی
۱۱	حمایت از حیوانات وحشی
۱۱	کشتن یا زخمی نمودن حیوانات وحشی
۱۱	ممنوعیت شکار حیوانات وحشی به شیوه های خاص
۱۱	حمایت از گیاهان وحشی
۱۱	کاشتن گونه های جدید گیاهان وحشی و رها کردن حیوانات وحشی
۱۱	جرم خرید و فروش گونه های مهاجم حیوانات و گیاهان غیر بومی

فصل ششم: برنامه‌های پیشگیری از جرائم زیست‌محیطی

۱۲۴.....	قانون جنگلداری مصوب ۱۹۶۷.....
۱۲۴.....	قانون کنترل تصادفات کلان مخاطره آمیز مصوب ۱۹۹۹.....
۱۲۵.....	گستره پیشگیری از جرائم علیه محیط زیست.....
۱۲۷.....	برنامه‌های پیشگیرانه در حمایت از محیط زیست در نظام عدالت کیفری ایران.....
۱۲۷.....	پیشگیری های کنشی و اجتماعی.....
۱۲۸.....	برنامه اطلاع رسانی و آموزش همگانی.....
۱۳۰.....	بسیج افکار عمومی.....
۱۳۱.....	حق دادخواهی سازمان های مردم نهاد.....
۱۳۱.....	اعمال راهکارهای پیشگیری اجتماعی.....
۱۳۵.....	راهکارهای عملی در طرح های پیشگیری از جرم زیست محیطی.....
۱۳۸.....	آموزش و اطلاع رسانی همگانی.....
۱۳۹.....	پیشگیری فنی و وضعی.....
۱۴۰.....	سازوکارهای پیشگیری وضعی از جرائم زیست محیطی.....
۱۴۳.....	قوانین ناظر بر پیشگیری فنی و وضعی.....
۱۴۶.....	برنامه های پیشگیرانه در حمایت از محیط زیست در نظام عدالت کیفری انگلستان.....
۱۴۷.....	پیشگیری های کنشی و اجتماعی.....
۱۴۹.....	پیشگیری های وضعی.....
۱۵۳.....	خلاصه و جمع بندی فصول.....

منابع و مآخذ

۱۵۸.....	منابع فارسی:
۱۶۴.....	منابع انگلیسی:

مقدمه

ضرورت تدوین قوانین در حوزه محیط‌زیست از زمان تنظیم نخستین قوانین احساسی شد. بر همین اساس در قلمرو مدنی ایران به مسائل مرتبط با محیط‌زیست پرداخته شده است. اما ضرورت حمایت کیفری از آن و جرم‌انگاری رفتارهای پرخطر علیه محیط‌زیست و کلیه اجزای آن مدت بیشتری زمان برد. در سال ۱۳۳۵ و ۱۳۴۶ دو قانون مرتبط با جرائم زیست‌محیطی به تصویب رسید: نخست قانون شکار و پس از آن قانون شکار و صید. سیر تدوین قوانین کیفری در ایران پس از آن شتاب بیشتری به خود گرفت و جرائم زیست‌محیطی به قوانین مجازات ایران راه یافت. اما وجود سابقه طولانی تدوین قوانین کیفری در ایران، این قوانین از کاستی‌ها و ضعف‌های بسیاری می‌برد. این کاستی‌ها به‌خصوص زمانی بیشتر به چشم می‌خورد که قوانین ایران با قوانین کشورهای پیشرفته چون انگلستان مقایسه گردد. البته این مقایسه تطبیقی، می‌تواند بسیار سودمند تلقی گردد. به‌خصوص آن می‌تواند حاوی راهکارها و بینش‌هایی برای حمایت مؤثرتر از جرائم زیست‌محیطی باشد. محیط‌زیست موضوعی است که هرچند از دیرباز مورد توجه سر، اجتماعات گوناگون انسانی بوده است، اما به اهمیت و جایگاه والای همانند امروز عنایت نشده است و اکنون نیز این چنان که باید مورد حمایت و حفاظت قرار نگرفته است. امروزه خود را در معرض تهدید تغییرات ناخوشایند طبیعت نه دست‌خوش فعالیت‌های سودجویانه و مخرب خود می‌باشد، می‌بیند و برای مقابله با این تهدید نیاز به اقداماتی قاطع دارد که در این مورد همکاری و هماهنگی ارگان‌های مسئول و مردم مورد نیاز می‌باشد. اکنون که این مجموعه به یاری پروردگار و در سایه آموخته‌های حقیر از محضر اساتید بزرگوار رشته حقوق جزا و جرم‌شناسی که آوری، تنظیم و به چاپ رسیده و اکنون روی خوانندگان محترم قرار گرفته است، پس از حمد و سپاس خداوند متعال بر خود لازم می‌دانم، تا ضمن سپاس از اساتیدی که در محضر آنها دانش‌اندوزی کرده‌ام، به ویژه از اساتید بزرگوار گرامی جناب آقای دکتر محمدپارسا و سرکار خانم دکتر شادی عظیم زاده که با راهنمایی‌های دلسوزانه خود تسهیل سوق من بوده‌اند و در تهیه مجموعه کمال همکاری را داشته‌اند قدردانی نمایم. با تاکید بر این امر که مجموعه تدوینی پیش روی از کمی نواقص دور نیست و بی تردید پیشنهادهای شایسته خوانندگان محترم و فرهیخته می‌تواند در اصلاح و بهبود چه بیشتر این مجموعه موثر باشد.

با کمال سپاس آرمین عزیززی بها